

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2023/47048-2

Saksbehandler: Thorsten Gøtterup

Avdeling: Plan-, miljø- og samfunnsavdelingen

Høring av oppdaterte og nye forskrifter om tilskudd til natur- og friluftslivsformål

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Fylkesrådet for funksjonshemmede
		Eldrerådet
		Regional-, kultur- og næringsutvalget
		Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Forskrift om tilskudd til besøkssenter for natur.pdf
- 2 Forskrift om tilskudd til besøkssenter for verdensarv.pdf
- 3 Forskrift om tilskudd til friluftslivsaktivitet.pdf
- 4 Forskrift om tilskudd til Nasjonale turiststier.pdf
- 5 Forskrift om tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder og områder vernet som friluftslivsområder etter markaloven.pdf
- 6 Forskrift om tilskudd til å styrke kunnskapen om og formidlingen av naturmangfold.pdf

Sammendrag

Klima- og miljødepartementet har den 6. juli 2023 sendt ut på høring forslag til oppdaterte og nye forskrifter om tilskudd til natur- og friluftslivsformål. I alt er 6 forskrifter sendt på høring, av disse forvalter fylkeskommunen tilskuddsordningene «tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder» og «tilskudd til friluftslivsaktivitet» på vegne av Miljødirektoratet.

Som friluftslivsorgan og forvalter av tilskuddsordninger er Rogaland fylkeskommune en høringspart i saken.

Oppdatering av forskriftene er et positivt tiltak og vil forenkle og tydeliggjøre regler og krav på tilskuddsområdet.

Fylkesdirektøren forventer ikke at oppgraderingene og tilføyelsene vil ha store konsekvenser eller medføre mer arbeid. Fylkesdirektøren ønsker å gjøre oppmerksom på at forslag om å inkludere digitale konsepter i tilskuddsordningen for friluftslivsaktivitet vil kunne legge beslag på en stor del av de begrensede midlene som er tilgjengelig, uten å bidra særlig til økt friluftslivsaktivitet, på grunn av den harde konkurransen på det digitale marked og store omkostninger.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Rogaland fylkeskommune er positiv til at forskriftene, og dermed også store deler av retningslinjene for statens tilskudd til natur- og friluftslivsformål, nå blir tilpasset samme mal og oppdatert til å oppfylle gjeldende lovmessige krav. Fylkeskommunen ser for seg at dette vil gi bedre overblikk over tilskuddsordningene og hjelpe i forvaltningen av ordningene.
2. Rogaland fylkeskommune mener at de fleste av endringene i forskriftene for tilskuddsordningene tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder og tilskudd til friluftslivsaktivitet, som fylkeskommunen forvalter, vil forbedre ordningene. Særlig tilføyelsen av at tiltak som også finansieres gjennom egenfinansiering eller egeninnsats blir prioritert.
3. Rogaland fylkeskommune gjør oppmerksom på at forslag om å inkludere digitale konsepter i tilskuddsordningen for friluftslivsaktivitet, vil kunne legge beslag på en stor del av de begrensede midlene som er tilgjengelig, uten å bidra særlig til økt friluftslivsaktivitet, på grunn av den harde konkurransen på det digitale marked og store omkostninger.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Christine Haver

avdelingsleder

Bakgrunn for saken

Klima- og miljødepartementet har den 6. juli 2023 sendt ut på høring forslag til oppdaterte og nye forskrifter om tilskudd til natur- og friluftslivsformål. Følgende forskrifter er sendt på høring:

1. Forskrift om tilskudd til Nasjonale turiststier
2. Forskrift om tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder og områder vernet som friluftslivsområder etter markaloven
3. Forskrift om tilskudd til friluftslivsaktivitet
4. Forskrift om tilskudd til besøkssenter for natur
5. Forskrift om tilskudd til besøkssenter for verdensarv
6. Forskrift om tilskudd til å styrke kunnskapen om og formidlingen av naturmangfoldet

Fylkeskommunen administrerer tilskuddsordningene (2) tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder og (3) tilskudd til friluftslivsaktivitet på vegne av Miljødirektoratet.

Bakgrunnen for oppdateringen og nye forskrifter er at Klima- og miljødepartementet har utarbeidet en mal for tilskuddsregelverk basert på retningslinjer for tilskuddsforskrifter fra Lovavdelingen i Justisdepartementet, veiledningsmaterieell fra DFØ m.m. og krav om tilskuddsregelverk, da enkelte tilskuddsordninger i dag ikke er regulert i forskrift.

Formålet har vært å lage en universell mal som er oppdatert iht. gjeldende lovmessige krav, for en mer forutsigbar utforming og praktisering av departementets tilskuddsforskrifter innen natur og friluftsliv. Malen opplyser også om krav om søknadens innhold, søkers opplysningsplikt, tilskuddsforvalters rett til tilleggsopplysninger og videre oppfølging av tildelt tilskudd, herunder krav om rapportering, mulig kontroll og eventuelle reaksjoner.

Problemstilling

I kraft av at fylkeskommunen administrerer tilskuddsordningene tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder og tilskudd til friluftslivsaktivitet vil oppdatering av forskriften for disse ordninger påvirke fylkeskommunens arbeid direkte.

Som friluftslivsorgan og forvalter av tilskuddsordninger er Rogaland fylkeskommune en høringspart i saken. Fylkesutvalget skal ta stilling til om fylkesdirektørens innstilling kan sendes inn som hørings svar.

Saksopplysninger

Følgende endringer og justeringer i tilskuddsordningene er sendt på høring.

1. Tilskudd til Nasjonale turiststier

Forskriften oppdateres i henhold til ny mal. Den nye forskriften innebærer ingen innholdsmessige endringer i tilskuddsordningen, men den nye forskriften er noe mer detaljert enn den tidligere forskriften.

2. Tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder og områder vernet som friluftslivsområder etter markaloven

Forskriften oppdateres i henhold til ny mal.

Det er lagt inn at tiltak som også finansieres gjennom egenfinansiering eller egeninnsats blir prioritert. Dette vil medføre at flere tiltak kan få tilskudd fra ordningen. For øvrig er det ingen endringer i tilskuddsordningen. For å vise at tilskuddsordningen også gir tilskudd til områder vernet som friluftslivsområder etter markaloven, er tittelen på ordningen endret.

3. Tilskudd til friluftslivsaktivitet

Forskriften oppdateres i henhold til ny mal.

Digitale konsepter er for mange en viktig motivasjon og redskap i friluftslivet. En rekke ulike apper og digitale løsninger bidrar til at mange utøver friluftsliv. Slike løsninger er derfor viktige for å bidra til friluftslivsaktivitet. Det er derfor lagt inn at det også kan gis tilskudd til utvikling av digitale konsepter som motiverer til friluftslivsaktivitet.

Det er lagt inn i forskriften at kun medlemsorganisasjoner kan få støtte fra tilskuddsordningen. Dette er i tråd med dagens praksis, men departementet finner det hensiktsmessig at dette fastsettes i forskriften.

Videre er det lagt inn at tiltak som også finansieres gjennom egenfinansiering eller egeninnsats blir prioritert. Dette vil medføre at flere tiltak kan få tilskudd fra ordningen.

Det er viktig at alle barn og unge kan få delta i organiserte friluftslivsaktiviteter, uavhengig av foreldres inntekt og sosiale bakgrunn. Det er derfor lagt inn at det skal legges til rette for at kostnader, som for eksempel deltakeravgift og leie av utstyr eller materiell, ikke skal være til hinder for at barn og unge kan delta på aktiviteter som tildeles tilskudd.

For øvrig er det ingen endringer i tilskuddsordningen.

4. Tilskudd til besøkssenter for natur

Nytt i forskriften er at det ikke lenger spesifiseres at tilskuddsordningen skal bidra til etablering av besøkssenter, og at tilskuddet gis slik at sentrene kan formidle kunnskap om naturen til befolkningen. Det er videre tatt inn at barn og unge er særlig prioritert. Det er også nytt i forskriftens formål at sentrene skal bidra til lokal verdiskaping og lokaliseringspolitiske målsetninger.

Nytt i forskriften er også at besøkssenter som angitt i Klima- og miljødepartementets årlige budsjettproposisjon, kan søke om tilskudd til naturveiledning. Dette innebærer ingen realitetsendring.

Nytt i forskriften er punktet om at i kategorien nasjonalpark kan bare autoriserte sentre søke om tilskudd til utstillinger og informasjonstiltak, dette i samsvar med endringen som ble innført for budsjettåret 2023 i Prop 1 S (2022-2023).

Det er også nytt at autoriserte besøkssenter til enhver tid skal oppfylle autorisasjonskravene for å kunne tildeles tilskudd.

5. Tilskudd til besøkssenter for verdensarv

Tilskuddsordningen til besøkssenter for verdensarv er i dag ikke regulert gjennom forskrift. Ny forskrift er opprettet i henhold til malen.

6. Tilskudd til å styrke kunnskapen om og formidlingen av naturmangfoldet

Tilskuddsordningen for å styrke kunnskapen om og formidlingen av naturmangfoldet er i dag ikke regulert gjennom forskrift. Ny forskrift er opprettet i henhold til malen.

Utkast til justerte forskrifter for eksisterende og nye tilskuddsordninger er vedlagt.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Det er Miljødirektoratet, Artsdatabanken, fylkeskommunene og Statsforvalterne som administrerer tilskuddsordningene som er omfattet av forskriftene som nå sendes på høring.

Det påregnes noe ekstra arbeid i en overgangsfase, da det forventes at søkere på ordningene vil ha spørsmål eller behov for veiledning. I tillegg må informasjon på nettsider og søknadssenter til Miljødirektoratet oppdateres. Forslaget har for øvrig ingen økonomiske konsekvenser og vil ikke innebære noen reduksjon i bevilgning.

Fylkesdirektørens vurderinger

Rogaland fylkeskommune har lenge administrert tilskuddsordninger innen natur og friluftsliv for staten og har en god del erfaring fra egne tilskuddsordninger på feltet også.

Fylkesdirektøren ser det som svært positivt at forskriftene og dermed også store deler av retningslinjene for statens tilskudd til natur- og friluftslivsformål nå blir tilpasset samme mal og oppdatert til å oppfylle gjeldende lovmessige krav. Det vil gjøre regler og krav mer oversiktlige og forenkle både for søker og saksbehandler. Malen er oversiktlig og presenterer godt kravene som settes til søker og søknad, samt prioriteringene som skal gjøres ved behandling av søknader.

Endringene i forskriftene er ganske få, og fylkesdirektøren ser ikke for seg at disse vil få noen praktisk betydning for Rogaland fylkeskommune. Fylkeskommunen forvalter to av de respektive tilskuddsordningene. Endringene i disse er primært tilpasninger til malen og enkelte tilføyelser til prioriteringene og hva det kan søkes tilskudd til. Fylkesdirektøren forventer ikke merkbart merarbeid som følge av endringene.

For tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder og områder vernet som friluftslivsområder etter markaloven og tilskudd til friluftslivsaktivitet er det lagt inn at tiltak som også finansieres gjennom egenfinansiering eller egeninnsats blir prioritert. Dette har egentlig vært praksis her i Rogaland, men det er bra at det nå tilføyes til forskriften.

For tilskudd til friluftslivsaktivitet er det i tillegg lagt inn at det også kan gis tilskudd til utvikling av digitale konsepter som motiverer til friluftslivsaktivitet. Digitale konsepter er for mange en viktig motivasjon og redskap i friluftslivet og det er viktig at friluftslivet

også følger med den digitale utvikling. En rekke ulike apper og digitale løsninger bidrar til at mange utøver friluftsliv. Fylkesdirektøren forstår hvorfor departementet ønsker å tilføye denne mulighet. I vårt moderne samfunn har digitale konsepter og plattformer stor betydning og vil kunne bidra inn mot tilskuddsordningens formål om å bidra til økt deltakelse i helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig friluftsliv for alle grupper i befolkningen.

Fylkesdirektørens erfaring med utviklingen av slik digitale konsepter er at de er ressurskrevende og nye digitale verktøy har forholdsvis lite sannsynlighet for å slå an hos befolkningen i et marked preget av hard konkurranse. F.eks. har analyseselskapet Gartner kommet frem til at mindre enn 0,01 prosent av alle forbrukerorienterte mobilapper bli regnet som økonomiske suksesser av sine utviklere. Nå er formålet ikke økonomiske suksesser for evt. friluftslivs-apper, men tallet sier noe om hvor vanskelig det er å nå gjennom til forbrukeren. Fylkesdirektøren ser derfor for seg at søknader om tilskudd til digitale konsepter vil kunne legge beslag på en stor del av de begrensede midler som er tilgjengelig, uten at vi kan være sikre på at de bidrar til økt friluftslivsaktivitet. Dette har vært fylkesdirektørens erfaring fra andre tilskuddsordninger, hvilket vi ønsker å gjøre departementet oppmerksom på.

Konklusjon

Oppgradering av forskriftene er et positivt tiltak og vil forenkle og tydeliggjøre regler og krav på tilskuddsområdet.

Fylkesdirektøren forventer ikke at oppgraderingene og tilføyelsene vil ha store konsekvenser eller medføre mer arbeid. Fylkesdirektøren ønsker å gjøre oppmerksom på at tilføyelsen av muligheten til å gi tilskudd til utvikling av digitale konsepter som motiverer til friluftslivsaktivitet vil kunne legge beslag på en stor del av de begrensede midlene som er tilgjengelig, uten å bidra særlig til økt friluftslivsaktivitet, på grunn av den harde konkurranse på det digitale marked og store omkostninger.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Fylkesutvalgets behandling av sak 196/2023 i møte den 03.10.2023:

Behandling

Habilitet

Heidi Bjerga (SV) ba om habilitetsvurdering da hun er nestleder i styret for Jæren friluftsråd.

Fylkesadvokaten vurderer Bjerga som habil til å behandle saken. Jæren friluftsråd er ikke part i saken, og det er heller ikke særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten.

Fylkesutvalget vurderte Bjerga som habil til å behandle saken.

Votering

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Rogaland fylkeskommune er positiv til at forskriftene, og dermed også store deler av retningslinjene for statens tilskudd til natur- og friluftslivsformål, nå blir tilpasset samme mal og oppdatert til å oppfylle gjeldende lovmessige krav. Fylkeskommunen ser for seg at dette vil gi bedre overblikk over tilskuddsordningene og hjelpe i forvaltningen av ordningene.
2. Rogaland fylkeskommune mener at de fleste av endringene i forskriftene for tilskuddsordningene tilskudd til tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder og tilskudd til friluftslivsaktivitet, som fylkeskommunen forvalter, vil forbedre ordningene. Særlig tilføyelsen av at tiltak som også finansieres gjennom egenfinansiering eller egeninnsats blir prioritert.
3. Rogaland fylkeskommune gjør oppmerksom på at forslag om å inkludere digitale konsepter i tilskuddsordningen for friluftslivsaktivitet, vil kunne legge beslag på en stor del av de begrensede midlene som er tilgjengelig, uten å bidra særlig til økt friluftslivsaktivitet, på grunn av den harde konkurransen på det digitale marked og store omkostninger.
4. Regional- kultur- og næringsutvalget mener at universell utforming må inn som et kriterie i hver og en av forskriftene.